

Folyóirat | *Ars Hungarica*

Szerk.: Székely Miklós, Vörös Katalin

A 2020 decemberében megjelent lapszám a Bölcsészettudományi Kutatóközpont Művészettörténeti Intézete, a PTE BTK „Oktatás és Társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola, valamint a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kara által közösen 2020. március 5-én megrendezett, a *Szabálytól a Képzeletig. Az iparoktatás politikai és tárgyi környezete a dualizmus kori Magyarországon* című tudományos konferencia előadásai alapján készített tanulmányokat gyűjti csokorba.

MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Művészettörténeti Intézete, 2020

Folyóirat | *Autonómia és felelősség*

Főszerkesztő: Arató Ferenc

A folyóirat legújabb, összevont száma a neveléstudományok több területét emeli fókuszába. Előtérbe kerül a neveléstudományok gyermekképe, a többszörös intelligenciák elmélete, az akciókutatás értelmezése, a gamifikáció, továbbá a témazáró dolgozatok elemzése, a tanárjelöltek kompetenciáinak fejlődése, valamint egy felsőoktatási értékelési rendszer vizsgálata.

PTE BTK Neveléstudományi Intézet, 2020

Folyóirat | *Pólusok*

Főszerkesztő: Kákai László

A PTE BTK Politikatudományi és Nemzetközi Tanulmányok Tanszék gondozásában jelenik meg a Pólusok című online folyóirat. A második számban a civil szervezetek új szerepéről, az olaszországi neofasizmus változatairól, az őszi lengyel tüntetésről és egyéb izgalmas témáról lehet olvasni.

PTE BTK Politikatudományi és Nemzetközi Tanulmányok Tanszék, 2020

Folyóirat | *VERSO*

Szerk.: Tóth Orsolya

A Klasszikus Irodalomtörténeti és Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék irodalomtörténeti folyóiratának 2020/ 2. számának témája a Fiziognómia és irodalom a XVIII-XIX. században.

A szerkesztő ajánlóját idézzük: „A fiziognómia tudománya a test és a lélek összefüggéseit kutatja, s a XVIII. század végén elsősorban Johann Caspar Lavater munkái nyomán tett szert kivételes népszerűsége. E számunkban most először olvashatnak részleteket magyarul a Fiziognómiai töredékekből, s több kiváló tanulmány is foglalkozik a Lavater-hatással XIX. századi magyar-, illetve világirodalomban.”

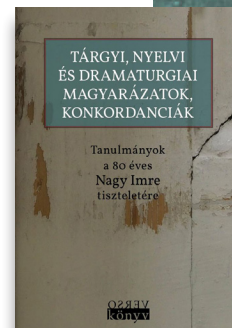
PTE BTK Klasszikus Irodalomtörténeti és Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék, 2020

Könyv | [Tárgyi, nyelvi és dramaturgiai magyarázatok, konkordanciák. Tanulmányok a 80 éves Nagy Imre tiszteletére](#)

Szerk.: Jankovits László, Pálffy Eszter, Pap Balázs, Tóth Orsolya

A Klasszikus Irodalomtörténeti és Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék professor emeritusát, Nagy Imrét születésnapja alkalmából köszöntő három részből álló tanulmánykötet a tanszék és más egyetemek oktatóinak írásait tartalmazza.

PTE BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet Klasszikus Irodalomtörténeti és Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék, 2020

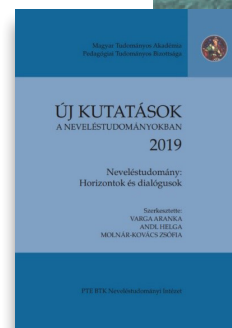

Tanulmánykötet | [Új kutatások a neveléstudományokban 2019. Neveléstudomány: Horizontok és dialógusok](#)

Szerk.: Varga Aranka, Andl Helga, Molnár-Kovács Zsófia

Az Új kutatások a neveléstudományokban 2019 című kiadvány a Pécsi Tudományegyetemen 2019. november 7-9. között megrendezett XIX. Országos Neveléstudományi Konferencia előadásait összegző, válogatott tanulmányok gyűjteménye. A sorozat minden évben egy kötettel jelentkezik, azonban tekintettel arra, hogy a konferencia értékpreferenciáit nemzetközi szinten is érdemes megjeleníteni, erősíteni, ezért a hagyományoktól eltérően a 2019. évi konferencia előadásait két – egy magyar és egy angol nyelvű – kötet reprezentálja. Az első (magyar nyelvű) kötet 6 fő fejezetből áll: Nevelés- és oktatástörténet, Oktatáspolitikai nézőpontok, Felsőoktatáskutatás, Gondolkodásfejlesztés és neveléstudomány, Koragyermekkor, Segítő szakmák színterei.

Bolko-Print Kft., MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság – PTE BTK Neveléstudományi Intézet, Pécs. 2020

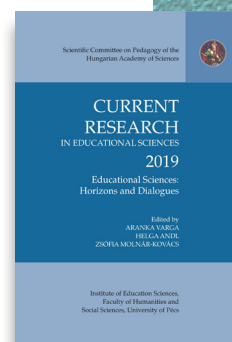
Tanulmánykötet | [Research in Educational Sciences 2019. Educational Sciences: Horizons and Dialogues. Volume II. Scientific Committee on Pedagogy of the Hungarian](#)

Szerk.: Varga Aranka, Andl Helga, Molnár-Kovács Zsófia

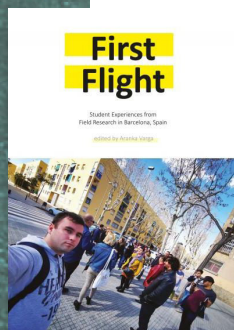
Az angol nyelvű kötet 4 fejezetre tagolódik: The (Cultural) History of Education, Learning and Teaching, Educational Psychology, Roma Studies.

Academy of Sciences – Institute of Education Sciences, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Pécs.

Pécs. 2020

Könyv | Varga Aranka: *First Flight* – Student Experiences from Field Research in Barcelona, Spain

A kötetben a PTE Wlilocki Henrik Szakkollégium és a Pécsi Evangélikus Roma Szakkollégium közös hallgatói kutatócsoportjának írásai olvashatók. A kiadványban elhelyezett 11 tanulmány egymásra épülően ad teljes képet egy olyan komplex kutatásról, mely több oldalról enged bepillantást a barcelonai cigány közösségek mindennapjaiba. Bemutatja iskolai, munkaerőpiaci lehetőségeiket, a velük dolgozó szervezetek munkáját, és kitér a magyarországi összevetésre is – a kutatást életközelségbe hozó fotókkal kiegészítve. Ahogy a cím is jelzi, a szerzők nagy részének ez volt az első tudományos munkája, így különösen örömteli, hogy eredményeik angol nyelven is olvashatók.

Wlilocki Henrik Student College and The Evangelical Lutheran Roma Students College of Pécs, Pécs, 2020

Könyv | *Körkép III.* – A Wlilocki Henrik Szakkollégium hallgatóinak írásai

Szerk.: Varga Aranka

A PTE Wlilocki Henrik Szakkollégium több mint 15 éves fennállása óta olyan tudományos közösségként működik, melyben hol a közösségi, hol a tudományos élet kap nagyobb hangsúlyt. A mögöttük lévő időszakban a szakkollégiumi közösség fókuszában az egyéni és csoportos kutatások álltak, ezek legújabb eredményeit köti csokorba a 2020-ban megjelent kötet, melynek kiadását a Nemzeti Tehetségprogram támogatta.

PTE BTK Neveléstudományi Intézet Romológia és Nevelésszociológia Tanszék Wlilocki Henrik Szakkollégium, Pécs. 2020

Tanulmánykötet | *Sors-értelmezések*

Szerk.: Bertók Rózsa, Németh Ákos

A kötet a 2019 májusában az ETHOSZ Tudományos Egyesület a Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesülettel és a VOKE Vasutas Művelődési Házzal közösen szervezett konferencián elhangzott előadások anyagait gyűjti egybe. Szerzői között van Bécsi Zsófia, a Filozófia Tanszék tanársegédje, Simonné Géczy Rózsa Anikó és Trembulyák Márta az „Oktatás és Társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola hallgatói, valamint más egyetemek tanárai is.

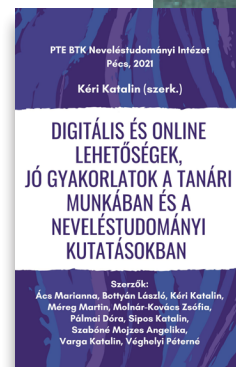
ETHOSZ Egyesület, Pécs, 2021

Digitális tananyag | [Digitális és online lehetőségek, jó gyakorlatok a tanári munkában és a neveléstudományi kutatásokban osztatlan tanár szakos hallgatóknak és gyakorló pedagógusoknak](#)

Szerk.: Kéri Katalin

A kötet a Digitális eredmények és lehetőségek a neveléstudományi kutatásokban és a pedagógusképzésben címmel 2020. november 25-26-án megrendezett online konferencia előadásai alapján készített digitális tananyaggyűjtemény. Kiemelt célja, hogy elméleti és módszertani segítséget adjon a gyakorló tanárok, pályára lépő pedagógusok számára, valamint elősegítse a tanár szakos hallgatók digitális kompetenciáinak fejlesztését. A tananyagok kitérnek – többek között – a digitális oktatás helyzetére és feladataira, a nevelés- és művelődéstörténet tanításának és kutatásának megújítására, a történeti tankönyvkutatások forrásainak online feltárási lehetőségeire, az IKT alkalmazására a levéltár-pedagógiai foglalkozásokon, továbbá a játékpedagógiára a digitális oktatásban. | mek.oszk.hu

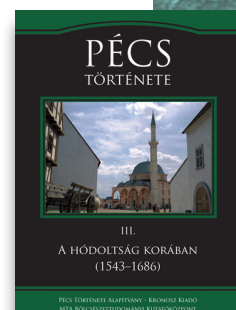
PTE BTK Neveléstudományi Intézet – PTE BTK „Oktatás és Társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola, Pécs, 2021

Könyv | Sudár Balázs – Varga Szabolcs – Varga J. János: Pécs története III. A hódoltság korában (1543-1686)

A kötet a Pécssett bekövetkező török uralom alatti változásokat szemlélteti. A nagymonográfia az új forrásanyagok feltárása, valamint a szakirodalmak kritikai elemzése révén igyekszik hiteles képet adni többek között a város oszmán igazgatásáról. Az írások olvashatóságának köszönhetően a kötet a szélesebb közönség érdeklődésére is számot tarthat.

Pécs Története Alapítvány – Kronosz Kiadó – Bölcsészettudományi Kutatóközpont, Pécs – Budapest 2020

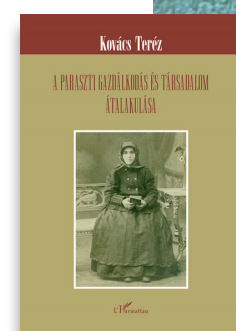

Könyv | Kovács Teréz: A paraszti gazdálkodás és társadalom átalakulása

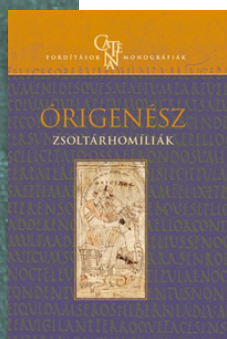
A Szociológia Tanszék professzor emeritájának könyve „a paraszti gazdálkodás és társadalom kialakulását, átalakulását kíséri végig négy történelmi – a hűbéri, a kapitalista, a szocialista, valamint az újkapitalista – korszakon keresztül. Kitér a hazai viszonyok régiókénti különbségeinek elemzésére, továbbá a magyar viszonyok európai térben való elhelyezésére.”

II., javított kiadás

L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2020

Könyv | Somos Róbert: *Órigenész zsoltárhomíliák*

A kötet huszonkilenc görög nyelvű és öt Rufinus latin fordításában ránk maradt zsoltárhomília magyar fordítását tartalmazza.

Somos Róbert, a Filozófia Tanszék professzora, a Patrisztika Központ vezetője a kiadványt előszóval, Órigenész-életrajzzal, valamint jegyzetekkel is ellátta.

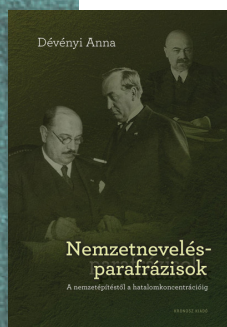
Kairosz Kiadó, Budapest, 2020

Könyv | Bélyácz Katalin: *A salamisi csata emlékezete*

A Klasszika-Filológia Tanszék adjunktusa könyvében „a görög – perzsa háborúk döntő tengeri ütközete, a salamisi csata példáján foglalkozik mítosz és történelem viszonyával. A kötet saját forrásgyűjtésen alapul, az időben visszafelé haladva követi nyomon a Salamis-mítosz alakulását.”

Gondolat Kiadó, Budapest, 2020

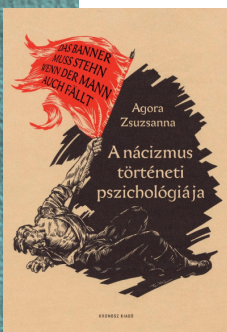

Könyv | Dévényi Anna: *Nemzetnevelés-parafrízisok.*

A nemzetépitéstől a hatalomkoncentrációig

A Modernkori Történelmi Tanszék oktatójának kötetében három magyar nemzetnevelés-parafrízissal foglalkozik. Imre Sándor pedagógus, Hóman Bálint oktatáspolitikus, valamint Gömbös Gyula (párt)politikus terveivel, melyek értelmezését, megértését a német területeken született hasonló elképzelések áttekintése segíti.

Kronosz Kiadó, Budapest, 2020

Könyv | Agora Zsuzsanna: *A náciizmus történelmi pszichológiája*

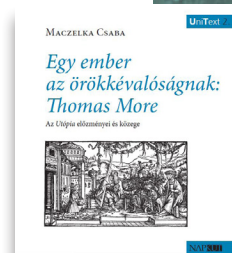
A Pedagógiai és Pszichológiai Tanszék oktatójának könyve a lélektani folyamatokat kutatja. A szerző a náci múlt kapcsán a destruktív rendszer kialakulásához vezető lélektani kérdésre keresi a választ. Mi vezethetett ide? A könyv nem csupán a társadalmi, gazdasági, politikai folyamatok elemzésére vállalkozik, hanem az emberi motívumok vizsgálatára is.

Kronosz Könyvkiadó, Budapest, 2020

Könyv | Maczelka Csaba: *Egy ember az örökkévalóságnak: Thomas More – Az Utópia előzményei és közege*

Az Anglisztika Intézet oktatójának kötete „Thomas More pályájának korai, az *Utópia* megírásáig vezető időszakát tárgyalja, és a vázlatos pályakép mellett kevésbé ismert More-művek bemutatásával kínál új szempontokat a gyakran eredeti kontextusától függetlenül tárgyalt mestermű értelmezéséhez.”

Napkút Kiadó, UniText sorozat, Budapest, 2020

Könyv | Glied Viktor: *Az európai migráció két arca*

A Politikatudományi és Nemzetközi Tanulmányok Tanszék adjunktusának könyve „a második világháború utáni migrációs tendenciákat, a bevándorlás történetét, valamint a migrációról szóló európai vita utóbbi 30 évének legfontosabb, bevándorlással, bevándorlókkal kapcsolatos dilemmáit vizsgálja.”

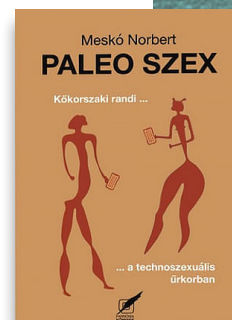
Ad Librum Kft., Budapest, 2020

Könyv | Meskó Norbert: *Paleo szex. Kőkorszaki randi a technoszexuális űrkorban*

A Pszichológia Intézet docensének kötetéhez Bereczkei Tamás az Intézet korábbi vezetője írt ajánlót: „A könyv sokkal többről szól, mint a címe ígéri. Az olvasó megtudhatja belőle, hogy az ember jelene és a jövője evolúciós múltjából ismerhető meg leginkább, és azt is, hogy mit jelent az evolúciós pszichológia és miben különbözik a »standard« társadalomtudományoktól. (...) Bátor vállalkozás abból a szempontból is, hogy nem dől be korunk divatos ideológiai-politikai mozgalmainak. Bemutatja a rendelkezésre álló tények alapján, hogy pszichológiai szempontból miben különböznek a férfiak és a nők, és hogy ezeknek a különbségeknek mik lehettek az evolúciós okai.”

Pro Pannonia Kiadó, Pécs, 2020

Könyv | Szerb Antal: *A világirodalom története*

Szerk.: Pálffy Eszter

A Klasszikus Irodalomtörténeti és Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszékének tanársegédje a Magyar irodalomtörténet után A világirodalom történetét is sajtó alá rendezte. Az 1941-ben megjelent művet politikai cenzúra miatt újraírták, a későbbi kiadások is kisebb-nagyobb változtatásokkal jelentek meg. Az új kiadás az eredeti szövegváltozat alapján készült, amit a szerkesztő jegyzetekkel látott el.

Magvető, Budapest, 2021

Könyv | Lichter Péter: *52 hátborzongató film, a Psychótól a Fehér éjszakáig*

A Filmtudományi és Vizuális Tanulmányok Tanszékének vezetője új könyvében 52 filmen keresztül mutatja be a hátborzongatás kiváltó okait. Olvasmányos esszéiben a horrorfilm klasszikusain, a modern remekműveken, illetve a kortárs kultfilmekén túl a kísérleti alkotásokról és a hollywoodi *blockbusterekről* is szót ejt.

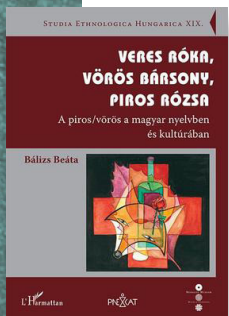
Scolar Kiadó, Budapest, 2021

Könyv | Sári B. László: *Mi jön a posztmodern után?*

Az Angol Nyelvű Irodalmak és Kultúrák Tanszékének oktatója legújabb könyvében irodalomtörténeti és kulturális kitekintéseket bevonva igyekszik a kortárs szerzők életművének alakulását, illetve a kortárs amerikai próza terében megjelenő írásmódokat is vizsgálni. Többek között arra keresi a választ, hogy milyen változások figyelhetők meg a korszakfogalom eltűnésével-kiüresedésével.

Balassi Kiadó, Budapest, 2021

Könyv | Bálizs Beáta: *Veres róka, vörös bársony, piros rózsza. A piros/vörös a magyar nyelvben és kultúrában*

(*Studia Ethnologica Hungarica XIX.*)

A szerző monográfiává bővítette a Néprajz – Kulturális Antropológia Tanszéken 2019-ben megvédett doktori disszertációját.

A kötet fülszövegét közöljük: „A könyv a magyar nyelv azon – nemzetközi összehasonlításban is ritka – sajátosságát vizsgálja, hogy a piros szín jelölésére két fontos színneve van. A piros és a vörös talán hasonló jelentőséggel bíró színelnevezésnek tűnhetnek, a kutatás végkövetkeztetése szerint azonban sohasem voltak, illetve még ma sem azonos rangú kifejezői a gondolkodásunkban meglévő piros színosztálynak. A szerző színmintákkal végzett néprajzi terepmunkái során azt tapasztalta, hogy vagy az egyik, vagy a másik használatos általánosan és konzekvensen az egységes piros kategória jelölésére. Sőt a történeti szöveganyagban végzett (a piros és a veres/vörös mellett a bordó, a vörhenyes, a rőt stb. szavakra is fókuszáló) vizsgálatai révén meggyőzően bizonyítja, hogy ez a múltban is így volt: a szóban forgó két színnév történetileg egymást váltja. A veres/vörös egykor pontosan azt a szerepet töltötte be nyelvünkben, mint amit ma a piros, a kettő szerepcseréje nagyjából a 19. század közepén/végén következett be. A piros és a veres/vörös egykori és mai jelentéseinek meglehetősen bonyolult kérdéseiben elmélyedve a szerző egyben megismertet bennünket a rózsaszín történetével is. Pontosabban azzal a folyamattal, ahogy ez a mára önálló szín a sokféle pirosas árnyalatot magába foglaló piros kategória egyik szerény kis árnyalatából önálló, saját szimbolikai arculattal bíró színekategóriává vált. Bemutatja továbbá azt is, hogy nyelvünk

az újkortól kezdve milyen színneveket használt a rózsaszín-piros színmezőhöz tartozó tónusok kifejezésére. Bizonyosan meglepetésünkre szolgál az – a könyvben részletesen kifejtett – felfedezés, hogy piros szavunk eredeti értelme (legalábbis vizuális szemantikájának egy részét tekintve) nehezen választható el a rózsaszíntől, mint ahogy a rózsavirágtól, a hajnaltól, az arctól, sőt még a bíbortól sem.”

L'Harmattan Kiadó – PTE Néprajz Kulturális Antropológia Tanszék – Néprajzi Múzeum, Budapest – Pécs, 2020

Könyv | *Horhosok, puszták, bűvölikak. Tájérténeti tanulmányok a 16-18. századi Dél-Dunántúlról*

(*Studia Ethnologica Hungarica XX.*)

Szerk.: Máté Gábor, K. Németh András

A könyv a Dél-Dunántúllal kapcsolatos tájtörténeti tanulmányokat tartalmazza, melyeket Máté Gábor és K. Németh András régész-történész a szekszárdi Wosinsky Mór Megyei Múzeum munkatársával közösen rendeztek kötetbe.

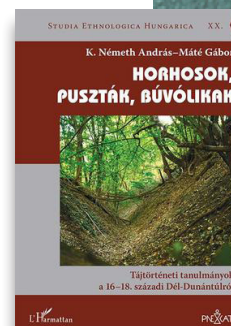
Laszlovszky József írt fülszöveget hozzá: „K. Németh András és Máté Gábor könyve teljesen egyedülálló, mind témájában, mind pedig megközelítési módjában. A néprajzos kutató és a régész-történész szerzőpáros tudományterületük legjobb hagyományait folytatva a tájtörténet páratlan érdekességű példáit mutatja be egy magyarországi tájegység kapcsán. A kötet azonban nem csupán a régész és a néprajzos közös érdeklődésének a bizonyítéka, hanem közös munkájuknak is. A két szerző közös megközelítési módja kitűnő példáját adja annak, hogy miként lehet sok-sok apró adatból, új tudományos módszerekkel, de éppen a régi forrásokra támaszkodva egy olyan kötetet létrehozni, amely egyszerre keltheti fel a történelem iránt érdeklődők figyelmét, és azokat is, akik ezt a tájat szeretnék megismerni. A pontos tudományos megfigyelésekre épülő, de a szélesebb olvasóközönség számára is érthető és élvezetes formában bemutatott tájtörténet egy olyan világot jelenít meg, amelynek ma már csak nehezen felfedezhető lenyomatait találjuk meg környezetünkben. A kötet ugyanakkor arra is felhívja a figyelmünket, hogy a táj és az ember évszázados egymásra hatása milyen sokféle és érdekes emléket hozott létre.”

L'Harmattan Kiadó – PTE Néprajz – Kulturális Antropológia Tanszék, Budapest – Pécs, 2021

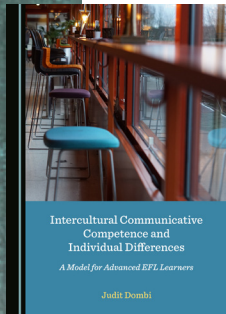
Könyv | Maléth Ágnes: *A Magyar Királyság és a Szentszék kapcsolata I. Károly korában (1301-1342)*

A Középkori és Koraújkori Történeti Tanszék 2020-ban Kristó Gyula-díjban részesült tudományos munkatársának kötete a 14. század pápai-magyar kapcsolataival foglalkozik. Meghatározó képviselők személyének értelmezésén alapuló, számos szempontot figyelembe vevő vizsgálattal igyekszik a pápaság és Magyarország kapcsolatrendszerének főbb vonalait felfedni, ábrázolni.

Pécs, Molnár Nyomda és Kiadó, 2020

Könyv | Dombi Judit: *Intercultural Communicative Competence and Individual Differences, A Model for Advanced EFL Learners*

Az Angol Nyelvészeti Tanszék docense kötetében összefoglaló kritikai áttekintést nyújt egyetemünk angol szakos hallgatóinak interkulturális kommunikatív kompetenciáját vizsgáló longitudinális kutatás eredményeiről. A monográfia az interkulturális kommunikatív kompetencia és az idegennyelvű kommunikáció esetében megfigyelhető egyéni különbségek kapcsolatait vizsgálja interkulturális interakciós kontextusokban.

Cambridge Scholars Publishing, 2021

Összeállította: Mettler Alexandra

DOKTORI ÉS HABILITÁCIÓS ÜGYEK

Személyi változások a programvezetők és a tudományterületi doktori tanács tagjai körében

A Bölcsész- és Társadalomtudományi Doktori Tanács (BTDT) alapító tagja, Vonyó József címzetes egyetemi tanár 2020. december 31. napjával külső tagi tisztségéről lemondott. A tudományterületi doktori tanács a lemondást sajnálattal tudomásul vette, köszönetét fejezte ki a hosszan tartó, lelkiismeretes munkáért, mellyel tanár úr a Bölcsészettudományi Kar Doktori és Habilitációs Tanácsát, majd ennek megszűnését követően a tudományterületi doktori tanácsot hathatósan támogatta. Távozásával új külső tag megválasztása vált szükségessé. A doktori iskolák és a BTDT javaslata alapján a PTE Egyetemi Doktori Tanácsa a BTDT külső tagjává választotta Elekes Zsuzsannát, a Budapesti Corvinus Egyetem doktori iskolavezető, kutatóközpont vezető professzorát.

A 2020/2021. tanév őszi félévétől – Visy Zsolt professor emeritus lemondására tekintettel – az Interdiszciplináris Doktori Iskola „A Kárpát-medence és az antik világ népeinek története, kultúrája és kapcsolataik az ókorban” elnevezésű programjának vezetője: Grüll Tibor egyetemi tanár.

A 2020/2021. tanév őszi félévétől – tekintettel arra, hogy Pálné Kovács Ilona az iskolavezetői teendők ellátása mellett a program vezetéséről lemondott – az Interdiszciplináris Doktori Iskola Politikatudományi Doktori Programjának vezetője Kákai László egyetemi tanár.

A Bölcsész- és Társadalomtudományi Doktori Tanács a 2020/2021. tanév őszi félévében 12 fokozatszerzési eljárás zárására tett javaslatot a Pécsi Tudományegyetem Doktori Tanácsának. Az EDT döntése alapján PhD fokozatot szerzett:

- BAUERNÉ SZAKÁL KATALIN (Irodalomtudományi Doktori Iskola, cum laude, EDT: 2021.02.09.)